

LMA VRUBLEVSKIŲ BIBLIOTEKA

Biblioteką įkūrė žymus Vilniaus advokatas, visuomenininkas, bibliofilas Tadas Stanislovas Vrublevskis (1858–1925). T. S. Vrublevskio asmeninę biblioteką 1912 metais sudarė apie 65 tūkst. knygų, 1 000 žemėlapių, apie 5 000 rankraščių ir autografų. Vertingoji jos dalis susidėjo iš Vilniaus ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos istorijos dokumentų.

VRUBLEVSKIŲ ŠEIMOS
ALBUMAS

Šiuo metu LMA Vrublevskių bibliotekos Retų spaudinių skyriaus fonduose saugoma per 450 tūkst. spaudinių: 63 inkunabulai, per 600 paleotipų, apie 160 tūkst. laikraščių ir žurnalų, unikali seniausių rašto paminklų – dantiraščių – kolekcija. Taip pat saugomos visos knygos, išleistos iki 1800 m., bibliografinės ir poligrafinės retenybės, knygos lietuvių kalba, išleistos iki 1918 m. (užsienyje – iki 1945 m.), reikšmingos lituaninės knygos, išėjusios 1800–1944 m., XIX–XX a. (iki 1945 m.) lietuviška ir lituanistinė periodika, sena, reta nelituanistinė periodika (iki 1800 m.), lietuvių išeivijos periodiniai leidiniai, meno reprodukcijų albumai, raiziniai, atvirukai, fotografijos, smulkioji spauda, kartografiniai leidiniai. Dėl istoriškai susiformavusių rašties paveldo fondų Biblioteka yra mokslo ir kultūros istorijos dokumentinio paveldo tyrimų institucija.

JAUNIEJI AKADEMIKAI SU LMA PREZIDENTU JŪRU BANIU IR VICEPREZIDENTU ZENONU DABKEVIČIUMI

Lietuvos mokslų akademijoje 2018 m. įkurta Jaunoji akademija (LMAJA). Šis LMA padalinys atstovauja Lietuvos jaunųjų mokslininkų interesams, skatina jų kūrybinę, mokslinę ir ekspertinę veiklą, teikia nuomonę Lietuvos mokslo politikos klausimais. LMAJA telkia jaunimą Akademijos misiją atitinkančioms veikloms, padeda siekti mokslinės karjeros, bendrauti su kitų šalių jaunosiomis akademijomis, kelia mokslo prestižą ir mokslu pagrįstų žinių prieinamumą visuomenėje, aktyvina akademikų mentorystę. LMAJA nariais renkami išskirtinių mokslo rezultatų pasiekę perspektyvūs šalies jaunieji mokslininkai, įgiję daktaro laipsnį ne daugiau kaip prieš 10 metų ir ne vyresni kaip 40 metų amžiaus. Per ketverius metus Jaunosios akademijos narių skaičius išaugs iki keturiasdešimties. Jų ketverių metų kadencijai pasibaigus, ankstesnius narius keis kiti.

Gedimino pr. 3, 01103 Vilnius, tel. 8 602 65 354, el. p. prezidiumas@lma.lt
www.lma.lt

Sudarytojai dr. Rolandas Maskoliūnas ir akad. Zenonas Dabkevičius | Dailininkė Miglė Datkūnaitė
Nuotraukos Virginijos Valuckienės ir Valentinios Kulikauskienės | Kalbos redaktorė Aurika Bagdonavičienė | 2019

LIETUVOS MOKSLŲ AKADEMIJA

ŠALIES IR VISUOMENĖS PAŽANGAI

Lietuvos mokslų akademija (LMA) – žymiausias Lietuvos ir savo veikla su Lietuva susijusius užsienio mokslininkus jungianti institucija, formuojama ir veikianti pagal svarbiausius europietišųjų akademijų standartus.

Vadovaudamiesi Vakarų Europos tradicija, XVIII a. pabaigoje Vilniaus universiteto profesoriai parengė Vilniaus mokslų akademijos veiklos programą, kurią įgyvendinti sutrukdė Abiejų Tautų Respublikos kaip valstybės žlugimas. Mokslų akademijos viziją brandino ir žymiausi lietuvių intelektualai, 1907 m. įsteigę Lietuvių mokslo draugiją.

Mokslų akademija buvo įkurta 1941 m. sausio 16 d. Pradžioje vyravo humanitariniai mokslai. Pokario metais Akademija sukūrė keliolika mokslo institutų, išugdė mokslinį potencialą. Sparčiausiai žengė pirmyn fizikos, matematikos, gamtos mokslai.

1991 m. priėmus Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymą, Akademija perorganizuota į personalinę akademiją. Jos sudėtyje buvusios mokslo tyrimo įstaigos tapo savarankiškoms mokslo institucijomis. LMA statusas ir struktūra buvo keisti ir tikslinti 1993, 2003, 2011 bei 2017 metais.

Akademija, pasitelkusi savo narius ir partnerius, ugdo visuomenės kritinį mąstymą, mokslinį požiūrį į tai, kas vyksta šalyje ir visuomenėje. Svarbi funkcija – ekspertinė veikla. Akademija taip pat formuoja ir vykdo mokslo sklaidos politiką, valstybės finansuojamų periodinių mokslo leidinių leidybą, koordinuoja šių veiklų dalyvių projektus ir darbus.

ATMINIMO MEDALIS.
REVERSAS

MOKSLŲ AKADEMIJOS PREZIDIUMAS (IŠ KAIRĖS): DOMAS KAUNAS, JŪRAS BANYŠ, VAIDUTIS KUČINSKAS, VYTAUTAS NEKROŠIUS, ZENONAS DABKEVIČIUS, GINTAUTAS ŽINTELIS, RAIMUNDAS ŠIAUČIŪNAS IR LEONAS VALKŪNAS

Siekdama, kad apie Lietuvos mokslininkų laimėjimus ir valstybės strateginius tikslus sužinotų ir įvairių šalies regionų gyventojai, Akademija yra sudariusi bendradarbiavimo sutartis su vienuolika savivaldybių.

Lietuvos mokslų akademija taip pat yra pasirašiusi sutartis su ministerijomis, vienuolika valstybinių mokslo institutų, Lietuvos olimpinė akademija, asociacija INFOBALT, Lietuvos lazerių asociacija ir su įvairiomis verslininkų organizacijomis.

Akademija yra nepriklausoma Seimo, Vyriausybės ir jai pavaldžių institucijų ekspertė ir patarėja mokslo bei studijų, kultūros, socialinės raidos, ūkio, gamtos saugos, sveikatos apsaugos, technologijų ir kitais klausimais. Vyriausybė yra pavedusi Akademijai organizuoti Lietuvos mokslo premijų komisijos veiklą.

LMA leidžia mokslo periodiką ir mokslo populiarinimo knygas, koordinuoja įvairius mokslo populiarinimo renginius, tokius kaip nacionalinis mokslo festivalis „Erdvėlaivis Žemė“.

Akademija kasmet skiria dešimt premijų jaunesiems mokslininkams ir doktorantams bei penkiolika premijų mokslinius tyrimus atliekantiems aukštųjų mokyklų studentams. Taip pat yra įsteigusi penkiolika stipendijų jaunesiems mokslininkams. LMA, siekdama įvertinti Lietuvoje vykdomų skirtingų sričių mokslinių tyrimų laimėjimus ir skatinti mokslininkų kūrybinį aktyvumą, periodiškai skelbia aštuoniolikos vardinių premijų konkursus.

Akademija atstovauja Lietuvai tarptautinėse organizacijose, vienijančiose mokslų akademijas ir kitas mokslo institucijas: Visos Europos mokslų akademijų federacijoje, Tarptautinėje mokslo taryboje, Europos Sąjungos šalių akademijų mokslo konsultacinėje taryboje, Tarptautinėje mokslų akademijų sąjungoje. Šiuo metu pasirašytos mokslinio bendradarbiavimo sutartys su 27 užsienio šalių nacionalinėmis mokslų akademijomis ir fondais.

LMA NARIO
ŽENKLAS

Akademijos nariai – akademikai – yra tikrieji nariai, nariai emeritai ir užsienio nariai. Kiekvienas akademikas kartu yra ir kurio nors LMA mokslų skyriaus narys. Veikia penki mokslų skyriai: Humanitarinių ir socialinių, Matematikos, fizikos ir chemijos, Biologijos, medicinos ir geomokslų, Žemės ūkio ir miškų, Technikos mokslų. Pagal statutą LMA gali turėti 120 tikrųjų narių, renkamų atviru konkursu. LMA tikraisiais nariais renkami autoritetingiausi mokslo ir meno atstovai. Sulaukę 75 metų, jie tampa emeritais. LMA užsienio nariais renkami žymūs užsienio mokslininkai, savo veikla susiję su Lietuva. LMA emeritų ir užsienio narių skaičius neribojamas.

Nuolat atsinaujinanti Akademija ir akademikų bendruomenė imasi iniciatyvų ir darbų, kurie skatina aukšto lygio, šalies gerovę keliančius mokslinius tyrimus, prisideda prie mokslo, ekonomikos, socialinės ir kultūrinės pažangos, reprezentuoja valstybę tarptautinėje erdvėje.